

Sygn. akt I A Ca 1374/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Aleksandra Marszałek
Sędziowie:	SSA Małgorzata Bohun (spr.) SSA Janusz Kaspryszyn
Protokolant:	Katarzyna Rzepecka

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2012 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Funduszu (...)** z/s w W.

przeciwko **M. K. i B. K.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 14 października 2011 r. sygn. akt I C 229/11

- 1. oddala apelację;**
- 2. zasądza od pozwanych na rzecz strony powodowej 2.700 zł kosztów postępowania apelacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14.10.2011 r. Sąd Okręgowy w Opolu utrzymał w mocy w całości nakaz zapłaty z dnia 29.03.2011 r., mocą którego nakazał pozwanym M. K. i B. K., aby zapłacili solidarnie na rzecz powoda (...) z siedzibą w W. kwotę 139.398,40 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kwotę 5.343 zł tytułem kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie swe Sąd oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

Pozwani dnia 17.05. 2010 r. zawarli umowę kredytu. Spłata kredytu została zabezpieczona wpisem hipoteki na nieruchomości należącej do pozwanego M. K..

W związku z niedotrzymaniem terminów płatności (...) S.A. w dniu 21.11.2003 r. wystawił tytuł egzekucyjny i stwierdził, że na dzień 21.11.2003 r. figuruje wymagalne zadłużenie pozwanego M. K., na które to składają się: zadłużenie z tytułu niespłaconej należności 146.375,13 zł, odsetki do 21.11.2003 r. w kwocie 4.126,17 zł.

Sąd Rejonowy w Kluczborku postanowieniem z dnia 31.12. 2003 r. postanowił nadać klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wobec solidarnie zobowiązanych dłużników M. i B. K., a dotyczącemu wymagalnego zobowiązania wynikającego z umowy kredytu z ograniczeniem egzekucji do kwoty 165.000 zł.

Prowadzona egzekucja z nieruchomości okazała się bezskuteczna.

W dniu 8.08.2008 r. (...) S.A. na mocy cesji zbyła wierzytelność wynikającą z tytułu umowy o kredyt na rzecz (...) Funduszu (...) z siedzibą w W. i w księdze wieczystej o nr (...) (...) w dziale „Hipoteka” ujawniono zmianę wierzyciela na podstawie wyciągów z ksiąg rachunkowych Funduszu (...) z 28.11.2008 r.

Pozwani słuchani w charakterze strony przyznali, że w 2001 r. został zaciągnięty kredyt mieszkaniowy we frankach szwajcarskich na rozbudowę nieruchomości - budynku mieszkalnego odziedziczonego po rodzicach pozwanego M. K., położonego w J. (...). Pozwany M. K. prowadził wówczas działalność gospodarczą. Przyznał, że zabezpieczeniem kredytu była hipoteka na nieruchomości w .l.- na domu, który był przez niego cały czas rozbudowywany. Przestał spłacać kredyt albowiem jego sytuacja materialna stała się bardzo trudna. Próbował przeprowadzić z bankiem rozmowę w celu rozłożenia należności na dalsze raty, ale bank nie wyrażał zgody. Obecnie znajduje się w trudnej sytuacji finansowej.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd uznał powództwo za zasadne w całości. Sąd wskazał, że powództwo w niniejszej sprawie nie mogło być oparte jedynie na wyciągu z ksiąg rachunkowych strony powodowej, albowiem mocą wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11.07.2011 r. nadanie mocy prawnej dokumentów urzędowych wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego zostało uznane za niezgodne z Konstytucją. Sąd wskazał, że z dokumentów źródłowych – umowy o kredyt i tytułu egzekucyjnego wynika zadłużenie pozwanych wobec strony powodowej na kwotę dochodzona pozwem. Z wypisu z księgi wieczystej oraz zawartej umowy cesji wierzytelności z 8.08.2008 r. wynika zaś, że powód nabył wierzytelność zabezpieczoną hipotecznie wobec pozwanych. Podniesiony przez pozwanych zarzut przedawnienia Sąd uznał za niezasadny wskazując, iż postanowieniem z dnia 31.12.2008 r. Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne wobec pozwanych, a zatem przedawnienie roszczenia mogłoby nastąpić dopiero w grudniu 2011 r. Sąd dodał również, że zgodnie z art. 77 u.k.w.h., nie przedawniają się roszczenia wierzycieli, które zostały uprzednio przez nich zabezpieczone hipotecznie na majątku dłużników.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiedli pozwani.

Domagając się zmiany zaskarżonego wyroku przez uchylenie nakazu zapłaty z 14.10.2011 r. i oddalenie powództwa w całości, a ponadto zasądzenia na ich rzecz kosztów postępowania w obu instancjach, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych, pozwani zarzucili:

– naruszenie art. 77 u.k.w.h. przez przyjęcie, że roszczenia wierzycieli, które zostały uprzednio zabezpieczone hipoteką, nie przedawniają się, podczas gdy przepis ten stanowi jedynie, że przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza prawa wierzyciela do egzekwowania swej wierzytelności z nieruchomości, na której hipotekę ustanowiono,

– niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. przez brak uzasadnienia faktycznego podstaw, na których przyjęto moc dowodową wyciągu z ksiąg wieczystych oraz umowy cesji w zakresie legitymacji procesowej powoda oraz brak odniesienia się w uzasadnieniu do wszystkich zarzutów podniesionych przez stronę pozwaną,

– sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego i naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie oceny dowodów w sposób niewszechstronny, tj.:

a) nierozpoznanie istoty zarzutu przedawnienia przez pominięcie przedawnienia liczonego od dnia nadania klauzuli wykonalności, tj. od dnia 31.12.2003 r. w sytuacji, gdy powód nie wykazał wszczęcia egzekucji przeciwko pozwanym,

albowiem dokument z 13.08.2004 r. nie zawiera dowodu nadania pisma i jako dowód prywatny stanowi jedynie dowód tego, że pismo o tej treści zostało sporządzone przez osobę pod nim podpisaną,

b) uznanie, że przedłożone przez powoda dokumenty dotyczące cesji wierzytelności stanowią dostateczny dowód legitymacji czynnej powoda, podczas gdy umowa, która powód przedłożył, stanowi jedynie bliżej nieskonkretyzowany dowód przejścia na rzecz powoda „portfela” wierzytelności banku (...),

c) przyjęcie jako dowodu legitymacji powoda wyciągu z księgi wieczystej, gdy z jego treści wynika, że zmiana wpisu nastąpiła na podstawie wyciągu z ksiąg rachunkowych Funduszu, a zatem na podstawie dokumentów, które nie posiadają mocy prawnej dokumentów urzędowych, co obala domniemanie prawdziwości wpisu w księdze wieczystej, a nadto z wpisu tego nie wynika, że dotyczy on wierzytelności z tytułu umowy kredytu, o której mowa w pozwie.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa domagała się oddalenia jej w całości i zasądzenia na jej rzecz od pozwanych kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych. Z ostrożności złożyła również załącznik do umowy cesji z dnia 08.08.2008 r., celem ostatecznego potwierdzenia przejścia uprawnień.

Sąd Apelacyjny po rozpoznaniu apelacji pozwanych uznał ją za bezzasadną.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 77 u.k.w.h wskazać należy, że w stanie prawnym obowiązującym od dnia 20 lutego 2011 r., tak jak poprzednio, przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką pociąga za sobą tylko skutki w sferze obligacyjnej. Nie pozbawia natomiast wierzyciela hipotecznego uprawnienia do zaspokojenia się z nieruchomości, co oznacza, że właścicielowi nieruchomości obciążonej nie przysługuje zarzut przedawnienia, i to niezależnie od tego, czy jest też dłużnikiem osobistym, czy tylko rzeczowym. Odpowiedzialność rzeczowa jest wyłączna, dłużnik osobisty może bowiem obronić się zarzutem przedawnienia, jeżeli nie jest jednocześnie dłużnikiem rzeczowym (art. 117 k.c.). Jeżeli nim jest, a dojdzie do przedawnienia i dłużnik zgłosi taki zarzut, to będzie odpowiadał tylko rzeczowo, a sąd, uwzględniając powództwo, ograniczy, zgodnie z art. 319 k.p.c., jego odpowiedzialność do obciążonej nieruchomości. Przepis ten wzmacnia pozycję prawną wierzyciela hipotecznego w stosunku do właściciela obciążonej nieruchomości.

Wprowadzona z dniem 20 lutego 2011 r. zmiana art. 77 polega na wyłączeniu skutków przedawnienia odnośnie do roszczeń o świadczenia uboczne; przed tym dniem skutki te nie rozciągały się tylko na odsetki, których po upływie terminu przedawnienia wierzyciel hipoteczny nie mógł przymusowo uzyskać. Zmiana ta jest konsekwencją zmiany art. 69 u.k.w.h., według którego hipoteka zabezpiecza mieszczące się w sumie hipoteki roszczenia o odsetki oraz o przyznane koszty postępowania, a także inne roszczenia o świadczenia uboczne, jeżeli zostały wymienione w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej. (Por. też: uwagi do art. 69 u.k.w.h.).

Zatem zarzut naruszenia art. 77 u.k.w.k. uznać należy za częściowo trafny. Ten przepis umożliwia po upływie terminu przedawnienia dochodzenie wierzytelności z nieruchomości, na której jest hipoteka zabezpieczająca wierzytelność. Gdyby więc roszczenie powoda się przedawniło, to wobec posiadania przez niego zabezpieczenia hipotecznego, powództwo zostałoby uwzględnione z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanych do odpowiedzialności rzeczowej – z nieruchomości. Niezależnie jednak od trafności tego zarzutu rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest prawidłowe z następujących przyczyn:

Za nieuzasadniony Sąd Apelacyjny uznaje zarzut niewyjaśnienia wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. przez brak uzasadnienia faktycznego podstaw, na których przyjęto moc dowodową wyciągu z ksiąg wieczystych oraz umowy cesji w zakresie legitymacji procesowej powoda oraz brak odniesienia się w uzasadnieniu do wszystkich zarzutów podniesionych przez stronę pozwaną. Sąd wyjaśnił w uzasadnieniu, że oparł się nie tylko na wyciągu z ksiąg, ale przede wszystkim na dokumentach źródłowych, które ocenił jako wystarczające do dowiedzenia przez powoda zasadności jego roszczenia. Odniósł się w motywach wyroku i do zarzutu braku legitymacji, i do zarzutu przedawnienia.

Nie zachodzi też w sprawie sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego i naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie oceny dowodów w sposób nieszczęsny, tj.:

a) nierozpoznanie istoty zarzutu przedawnienia przez pominięcie przedawnienia liczonego od dnia nadania klauzuli wykonalności, tj. od dnia 31.12.2003 r. w sytuacji, gdy powód nie wykazał wszczęcia egzekucji przeciwko pozwanym, albowiem dokument z 13.08.2004 r. nie zawiera dowodu nadania pisma i jako dowód prywatny stanowi jedynie dowód tego, że pismo o tej treści zostało sporządzone przez osobę pod nim podpisaną.

Powód już z pozwem przedłożył dokument z 12 września 2008 r. (k. 17) „doręczenie obwieszczenia o licytacji ruchomości” dotyczący prowadzenia przez (...) egzekucji wobec pozwanych. Wynika z niego, że w chwili wniesienia pozwu (21.03.2011 r.) nie minęły jeszcze 3 lata od czasu, gdy trwała egzekucja przeciwko powodom. W odpowiedzi na zarzuty pozwanych, w których podnieśli oni zarzut przedawnienia, powód przedłożył postanowienie komornika z 31.12.2008 r., z którego wynika, że postępowanie zostało umorzone dopiero w tej dacie, a ponadto wynika z niego, że zostało wszczęte w 2004 r. Wszelkie dywagacje, że złożony przez powoda wniosek o wszczęcie egzekucji niczego nie dowodzi, są zatem chybione. Nie sposób przyjąć, że powód spóźnił się ze złożeniem tego dowodu, mógł on bowiem dowodzić, że roszczenie się nie przedawniło dopiero w odpowiedzi na zarzut przedawnienia. Powód wykazał, że egzekucja przeciwko pozwanym toczyła się od 2004 r. do 31.12.2008 r. Skoro powództwo w niniejszej sprawie wytoczone zostało 24 marca 2011 r., to trzyletni okres przedawnienia jeszcze nie upłynął.

Nie ma też racji skarżący kwestionując legitymację czynną powoda przez uznanie, że przedłożone przez powoda dokumenty dotyczące cesji wierzytelności stanowią dostateczny dowód tej legitymacji, podczas gdy umowa, która powód przedłożył, dowodzi jedynie bliżej nieskonkretyzowany dowód przejścia na rzecz powoda „portfela” wierzytelności banku (...) i przyjęcie jako dowodu legitymacji powoda wyciągu z księgi wieczystej, gdy z jego treści wynika, że zmiana wpisu nastąpiła na podstawie wyciągu z ksiąg rachunkowych Funduszu, a zatem na podstawie dokumentów, które nie posiadają mocy prawnej dokumentów urzędowych, co obala domniemanie prawdziwości wpisu w księdze wieczystej, a nadto z wpisu tego nie wynika, że dotyczy on wierzytelności z tytułu umowy kredytu, o której mowa w pozwie.

Niewątpliwie sam wyciąg z ksiąg nie może być podstawą przyjęcia, że powód ma legitymację. Zgodnie z art. 194. ustawy o funduszach inwestycyjnych - Księgi rachunkowe funduszu sekurytyzacyjnego, wyciągi z tych ksiąg podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych funduszu i opatrzone pieczęcią towarzystwa zarządzającego funduszem sekurytyzacyjnym oraz wszelkie wystawione w ten sposób oświadczenia zawierające zobowiązania, zwolnienie z zobowiązań, zrzeczenie się praw lub pokwitowanie odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych oraz stanowią podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych i rejestrach publicznych.

Wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 lipca 2011 r., Trybunał stwierdził, że art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 183, poz. 1537 i 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 231, poz. 1546, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540, z 2010 r. Nr 81, poz. 530, Nr 106, poz. 670, Nr 126, poz. 853 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622) w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 20 Konstytucji (OTK-A. 2011/6/53, Dz. U.2011/152/900). Zatem nie może budzić wątpliwości, że Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodną ze wskazanymi wzorcami tylko normę prawną nadającą moc prawną dokumentów urzędowych księgom rachunkowym funduszy sekurytyzacyjnych oraz wyciągom sporządzonym na podstawie tych ksiąg w postępowaniu dowodowym w sprawach cywilnych, prowadzonych wobec konsumenta. Wynika to z charakteru kontroli inicjowanej w trybie pytania prawnego i w konsekwencji ograniczonego zakresu orzekania. Art. 194 ustawy o funduszach zawiera szerszą treść normatywną niż objęta wątpliwościami konstytucyjnymi sądu pytającego. Ze względu na związanie granicami pytania prawnego Trybunał orzekł o niekonstytucyjności tylko części tego przepisu. To znaczy, że wskazane w tym przepisie inne

rodzaje oświadczeń i pokwitowań nie tracą mocy prawnej dokumentów urzędowych ani znaczenia, jakie nadaje takim dokumentom ustawodawca w poszczególnych dziedzinach prawa.

W części, w jakiej przepis stanowi, że wyciąg stanowi podstawę wpisu do kw, przepis nie został zakwestionowany. Nie sposób zatem uznać, że obalona została rękojmia wiary publicznej księgi wieczystej w tym zakresie. W księdze wieczystej nieruchomości pozwanych wpisano (...) jako wierzyciela hipotecznego (k. 18 verte). Pozwani wskazują, że z księgi wieczystej nie wynika, że to wierzytelność z tytułu tego kredytu, ale jednocześnie nie podnoszą, by mieli wobec (...) albo (...) jakiegokolwiek inne zobowiązania. Pomimo że umowa zbycia wierzytelności została przedłożona przez powoda bez dowodu na to, że obejmowała również pozwanych („portfel wierzytelności” - k. 26), a ostateczny dowód na to, że sporna wierzytelność została nabyta wobec pozwanych strona powodowa dołączyła do odpowiedzi na apelację, należy na podstawie dowodu z odpisu z księgi wieczystej dołączonego do pozwu (k. 18) uznać, że powód wykazał swoją legitymację w niniejszej sprawie.

Mając powyższe okoliczności na względzie Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanych jako pozbawioną uzasadnionych podstaw (art. 385 k.p.c.)

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 391 §1 k.p.c., zasądzając od pozwanych na rzecz strony powodowej 2.700 zł kosztów postępowania apelacyjnego zgodnie z §6 pkt 6 w związku z §12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędy (Dz. U. Nr 163, poz. 1349).